

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Menedżer artystyczny (333901)

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Menedżer artystyczny (333901)

**Pośrednicy usług biznesowych
gdzie indziej niesklasyfikowani**

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Menedżer artystyczny (333901)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [354]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce wykonane przez Martę Norberciak – archiwum zespołu eksperckiego.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wspieranie podopiecznego w rozwoju zawodowym i osobistym.....	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Planowanie i organizowanie pracy własnej oraz podopiecznego	10
3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Zapewnianie ochrony prawnej interesów podopiecznego	11
3.5. Kompetencja zawodowa Kz4: Kształtowanie wizerunku podopiecznego.....	12
3.6. Kompetencje społeczne.....	13
3.7. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	13
3.8. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	14
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	14
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	14
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	15
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	16
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	16
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	17
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	17
7. SŁOWNIK POJĘĆ	19
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	21

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Menedżer artystyczny 333901

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Agent usług artystycznych.
- Agent.
- Impresario.
- Manager artystyczny.
- Menedżer.
- Przedstawiciel artysty.
- Reprezentant artysty.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 3339 Business services agents not elsewhere classified.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Monika Kamieńska – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych, Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna, Łódź.
- Aleksandra Stachura-Krzyształowicz – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Anna Wierzchowska-Woźniak – Uniwersytet Jagielloński, Format – A, Kraków.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Łukasz Baka – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Maria Konarska – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Małgorzata Przybyszewska – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Agnieszka Szczechura – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Mirosław Żurek – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Anna Węgrzynowicz – Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych, Warszawa.
- Robert Wolny – Uniwersytet Ekonomiczny, Katowice.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Edyta Kaszyca – Pałac Młodzieży, Katowice.
- Izabela Pyszkowska – Poradnia Doradztwa Zawodowego i Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej, Elbląg.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Menedżer artystyczny pomaga podopiecznemu⁹, czyli twórcy¹³, twórcy-artysty lub artyście¹ w zarządzaniu jego karierą i pośredniczy w kontaktach z otoczeniem. Podopiecznym może też być grupa / zespół artystów. Praca może być realizowana w różnych dziedzinach kultury i sztuki, takich jak np.: teatr, film, muzyka, plastyka, fotografia, literatura, choreografia, moda, taniec.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Menedżer artystyczny zarządza zasobami ludzkimi, finansowymi, rzeczowymi i informacyjnymi. Główny cel to generowanie zysków artysty / zespołu oraz kształtowanie wizerunku sprzyjającego osiągnięciu celu w ścisłej i twórczej współpracy z podopiecznym.

Najważniejszym zadaniem menedżera artystycznego jest rozpoznanie potrzeb podopiecznego i zapewnienie mu komfortu pracy oraz zarządzanie jego karierą. Zarządzanie to polega na pomocy podopiecznemu w rozwoju zawodowym i osobistym poprzez motywowanie, planowanie, organizowanie, kierowanie, kontrolowanie i wspieranie w podejmowaniu decyzji. Praca menedżera wymaga umiejętności strategicznego myślenia, negocjacji, rozwiązywania trudnych problemów i konfliktów oraz zarządzania ryzykiem¹⁴.

Menedżer artystyczny pracuje przede wszystkim z ludźmi i dla ludzi. Współpracuje z różnymi grupami osób, które są zainteresowane twórczością podopiecznego, którego menedżer reprezentuje. Są to: klienci i odbiorcy sztuki, dziennikarze i przedstawiciele wszystkich rodzajów mediów, ale także współpracujący w realizacji celów artystycznych inni twórcy i artyści, np. członkowie zespołu muzycznego, fotografowie realizujący sesje zdjęciowe, współtwórcy dzieł audiowizualnych (dla aktora występującego w teatrze czy w filmie to np. reżyser, scenograf, choreograf, realizator dźwięku, operator kamery itp.). Poza tym agencje reklamowe, agencje i specjaliści Public Relations¹¹ oraz w zależności od dziedziny sztuki np. wytwórnie fonograficzne, wydawnictwa książkowe, galerie sztuki. Ważne są publiczne i prywatne instytucje kultury (teatry, domy kultury, firmy i korporacje prywatne itp.).

W ramach zawodu menedżer artystyczny istnieje wiele specjalizacji, np. personal manager⁸, event manager⁶, road manager¹², PR manager, product manager¹⁰, booking manager³.

W zawodzie tym ważna jest refleksja nad podejmowanymi działaniami względem podopiecznego (traktowanie jego rozwoju artystycznego całościowo, niezależnie od tego, w jakim momencie kariery podopiecznego menedżer go reprezentuje).

Sposoby wykonywania pracy

Menedżer artystyczny wykonuje pracę w relacji człowiek – człowiek. Jego praca polega na:

- wspieraniu artysty w sytuacjach biznesowych i osobistych oraz podejmowaniu decyzji,
- wzbudzaniu u podopiecznego motywacji do realizacji wyznaczonych celów i zadań,
- organizowaniu i kontrolowaniu logistyki,
- negocjowaniu i przygotowywaniu umów,
- planowaniu działań i ustalaniu harmonogramu pracy,
- kształtowaniu wizerunku i budowaniu marki artysty,
- czuwaniu nad całością działań artysty,
- koordynowaniu przepływu informacji pomiędzy osobami zaangażowanymi we wspólne projekty,
- dbałości o dobre relacje z artystą / zespołem przy podejmowaniu ewentualnych mediacji i negocjacji dla dobra artysty/artystów.

WAŻNE:

Čzęsto relacje między **menedżerem artystycznym** a artystą wykraczają poza formalne i służbowe kontakty. Wspólne cele, spójna wizja rozwoju i utożsamianie się z koncepcją artystyczną podopiecznego ma niebagatelne znaczenie w osiaganiu sukcesów artysty, a co za tym idzie menedżera.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2, 3.3, 3.4 i 3.5. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca menedżera artystycznego może być wykonywana między innymi: we własnym mieszkaniu, biurze, środkach transportu publicznego (pociąg, tramwaj, autobus, metro) i prywatnego (samochód), pomieszczeniach przeznaczonych do spotkań, hotelach, salach koncertowych i teatralnych oraz ich zapleczach, na tzw. backstage'u². Część pracy może być wykonywana zdalnie, przy użyciu technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych (telefon, e-mail, itd.).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Menedżer artystyczny w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- telefony komórkowe i stacjonarne,
- komputery z typowym oprogramowaniem biurowym umożliwiającym przygotowanie ofert, prezentacji, gromadzenie i przechowywanie danych niezbędnych do planowania i przygotowywania pracy,
- oprogramowanie do przeglądania zasobów internetu, wysyłania i odbierania poczty elektronicznej,
- komunikatory umożliwiające komunikację online,
- prasę specjalistyczną, którą prenumeruje i czyta,
- drukarki, skanery i inne urządzenia biurowe,
- samochód.

Organizacja pracy

Menedżer artystyczny musi być dyspozycyjny 24 godziny na dobę i 7 dni w tygodniu – również 365 dni w roku, wliczając dni ustawowo wolne od pracy, święta, wakacje, imprezy okolicznościowe.

Menedżer artystyczny wykonuje pracę indywidualnie, co wymaga dobrej samoorganizacji i dyscypliny.

Codziennie działania to: planowanie, organizowanie, kierowanie, kontrolowanie i podejmowanie decyzji oraz stały kontakt z podopiecznym, kontakt i spotkania z potencjalnymi klientami. Ważne jest, by mieć na uwadze i dostosować odpowiedni do sytuacji, często reprezentacyjny, elegancki ubiór.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

W zawodzie **menedżer artystyczny** największym zagrożeniem jest stałe i duże obciążenie stresem i związane z tym m.in. ryzyko chorób serca, nadciśnienie tętnicze.

Dodatkowo negatywny wpływ na pracownika mają czynniki zewnętrzne, takie jak hałas, często ostre światło, praca w niekomfortowych warunkach pogodowych. Niebezpieczeństwo może się wiązać z koniecznością przemieszczania się pod presją czasu, która generuje wypadki komunikacyjne.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **menedżer artystyczny** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu mowy,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- spostrzegawczość,
- zmysł równowagi,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia kierownicze i organizacyjne,
- zdolność formułowania i prezentowania opinii,
- zdolność rozwiązywania konfliktów,
- podzielność uwagi,
- wyobraźnia i myślenie twórcze,
- dobra pamięć,
- przywództwo,
- łatwość wypowiedzania się w mowie i w piśmie,
- łatwość przerzucania się z jednej czynności do drugiej,
- zdolność analizowania sytuacji i podejmowania ryzyka,
- zdolność rozwiązywania problemów podopiecznego,
- zdolność rozgraniczania pracy zawodowej od życia prywatnego,
- predyspozycje do postępowania z ludźmi;

w kategorii cech osobowościowych

- komunikatywność,
- samodzielność,
- wysoka kultura osobista,
- empatia,
- odpowiedzialność za innych,
- dyspozycyjność,
- asertywność i motywowanie,
- odporność emocjonalna,
- radzenie sobie ze stresem,
- serdeczność,
- samokontrola,
- zainteresowania artystyczne.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.6. Kompetencje społeczne; 3.7. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca w zawodzie **menedżer artystyczny** pod względem wydatku energetycznego należy do prac lekkich. Występuje w niej jednak znaczące obciążenie umysłowe związane np. z analizowaniem, rozwiązywaniem problemów i podejmowaniem decyzji.

Zawód menedżer artystyczny związany jest z komunikacją międzyludzką oraz z częstym przemieszczaniem się, dlatego ważna jest ogólna sprawność fizyczna i zdolność nawiązywania kontaktu, relacji z drugim człowiekiem.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu są m.in.: wady wzroku i słuchu nie poddające się korekcji, wady wymowy utrudniające porozumiewanie się. Funkcjonowanie w warunkach ciągłego stresu, pod presją czasu utrudnia pracę osobom z chorobami układu krążenia i układu nerwowego. Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu mogą być niektóre choroby psychiczne, które mogą być przeszkodą do wykonywania pracy zgodnie z oczekiwaniami podopiecznego i klientów.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **menedżer artystyczny** nie ma określonego niezbędnego wykształcenia, choć wskazane jest minimum wykształcenie średnie ze względu na konieczność prowadzenia dokumentacji i komunikacji na wysokim poziomie profesjonalizmu.

Przez pracodawców preferowane jest doświadczenie z kręgu artystycznego oraz wykształcenie wyższe I i/lub II stopnia na kierunkach związanych z kulturą i sztuką (np. kulturoznawstwo, projektowanie kultury) oraz menedżerstwem (zarządzanie kulturą i mediami).

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Nie występują specyficzne wymagania w zakresie tytułów zawodowych, kwalifikacji i uprawnień dla kandydata do pracy w zawodzie **menedżer artystyczny**. Przydatne są kwalifikacje związane z zarządzaniem czy wiedza na temat dziedziny sztuki, w której działa podopieczny, z którym współpracuje menedżer artystyczny.

Pomocnym przy zatrudnieniu w zawodzie menedżer artystyczny jest dyplom ukończenia studiów I lub II stopnia, ewentualnie podyplomowych np. na kierunku kulturoznawstwo, projektowanie kultury, zarządzanie kulturą i mediami.

Ponadto dodatkowym atutem są:

- dobra orientacja w bieżącej sytuacji branży kulturalnej,
- zaświadczenia i certyfikaty potwierdzające znajomość języków, w szczególności języka angielskiego na poziomie minimum B2, umiejętność obsługi komputera,
- prawo jazdy kat. B.

Przydatne są także kompetencje z zakresu:

- zarządzania zasobami własności intelektualnej,
- znajomości prawa autorskiego,
- wiedzy psychologicznej,
- zasad funkcjonowania mediów oraz narzędzi służących rozwijaniu kompetencji kluczowych dla podopiecznego,
- orientowanie się w podstawowych aktach prawnych różnych gałęzi prawa (cywilnego, administracyjnego, finansowego), regulujących działalność artystyczną,
- umiejętność sporządzania i zawierania umów zgodnie z obowiązującym prawem.

WAŻNE:

W zawodzie **menedżer artystyczny** najważniejszym atutem jest nie wykształcenie, ale doświadczenie i umiejętności.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

W zawodzie **menedżer artystyczny** nie istnieje tradycyjna ścieżka awansu zawodowego. Rozwój zawodowy opiera się w głównej mierze na zdobywaniu doświadczenia zawodowego oraz na podnoszeniu i poszerzaniu kwalifikacji zawodowych, kompetencji.

Menedżer artystyczny może rozwijać własną działalność gospodarczą i stać się szefem grupy menedżerów. Po ich zatrudnieniu pełni funkcje kierownicze (planowanie i nadzór nad podwładnymi).

W ramach rozwoju zawodowego może zdecydować się na wąską specjalizację w zawodzie, np.: event manager, booking manager, product manager w firmie fonograficznej.

W firmach organizujących eventy⁵ istnieje hierarchiczna struktura pracowników umożliwiająca awans zawodowy w tradycyjnym rozumieniu, czyli podział stanowisk na junior i senior event-menedżer.

Swoistym awansem dla menedżera artystycznego może stać się awans (wzrost popularności) artysty znajdującego się pod jego opieką, co zwiększa prestiż i dochody ich obu.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **menedżer artystyczny** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej oraz pozaformalnej.

Uczelnie wyższe potwierdzają uzyskanie tytułu licencjata lub magistra kończącego proces kształcenia na kierunku np. kulturoznawstwo, projektowanie kultury lub zarządzanie kulturą i mediami.

Menedżer artystyczny może rozwijać i doskonalić swoje kompetencje zawodowe poprzez uczestnictwo w szkoleniach z branży menadżerskiej, np. menedżer zarządzania zasobami ludzkimi.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **menedżer artystyczny** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Organizator imprez rozrywkowych (organizator eventów)	333201
Menedżer klubu muzycznego	343908

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **menedżer artystyczny** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Wspieranie podopiecznego w sytuacjach biznesowych i osobistych oraz w podejmowaniu decyzji.
- Z2 Wzbudzenie u podopiecznego motywacji do realizacji wyznaczonych celów i zadań.
- Z3 Planowanie działań i ustalanie harmonogramu pracy.
- Z4 Organizowanie i kontrolowanie logistyki.
- Z5 Kierowanie pracą zespołową.
- Z6 Negocjowanie i przygotowywanie umów.
- Z7 Zapewnianie ochrony praw autorskich.
- Z8 Prowadzenie public relations podopiecznego.
- Z9 Komunikowanie się i współpracowanie z mediami.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wspieranie podopiecznego w rozwoju zawodowym i osobistym

Kompetencja zawodowa Kz1: Wspieranie podopiecznego w rozwoju zawodowym i osobistym obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Wspieranie podopiecznego w sytuacjach biznesowych i osobistych oraz w podejmowaniu decyzji	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady zachowania postawy szacunku i akceptacji wolnej od oceny i osądzania; • Reguły poszanowania prywatności podopiecznego i zachowania jego godności osobistej; • Zależności wynikające ze struktur społecznych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Porozumiewać się z podopiecznym na temat tego, co jest jego priorytetem w biznesie; • Określać z podopiecznym jego priorytety w życiu osobistym oraz w relacjach z bliskimi; • Ustalać z podopiecznym podział odpowiedzialności;

<p>w których funkcjonują twórcy i artyści;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zasady podziału odpowiedzialności w relacjach biznesowych; • Zasady zachowania partnerskich, równorzędnych relacji w sytuacjach biznesowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nawiązywać relacje partnerskie z podopiecznym i okazywać szacunek wobec podopiecznego; • Okazywać troskę o dobro i przyszłość podopiecznego; • Wprowadzać jasne zasady współpracy i przestrzegać zasad współpracy oraz kontraktu; • Pokazywać perspektywy i możliwości działania artystycznego.
--	--

Z2 Wzbudzanie u podopiecznego motywacji do realizacji wyznaczonych celów i zadań

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Techniki i reguły skutecznej komunikacji bezpośredniej; • Warunki budowania wzajemnego porozumienia z podopiecznym; • Podstawowe typy motywacji oraz rodzaje motywatorów; • Specyfikę i wagę demotyatorów; • Wpływ wzmocnienia pozytywnego i negatywnego (nagrody i kary) na zachowanie człowieka; • Metodę analizy mocnych i słabych stron oraz wynikających z tego szans i zagrożeń dla realizacji wyznaczonych celów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pobudzać do kreatywności podopiecznego i asystować mu w procesie określania celów i zadań; • Wspierać i inspirować podopiecznego do nowych działań, także związanych z podejmowaniem ryzyka czy wywołujących obawę przed porażką; • Wspierać podopiecznego w twórczym myśleniu i zachęcać go do generowania pomysłów; • Zachęcać podopiecznego do formułowania celów; • Pomagać podopiecznemu w wyznaczaniu konkretnych zadań; • Identyfikować u podopiecznego słabe i mocne strony; • Zachęcać podopiecznego do rozróżniania spraw błażych od ważnych oraz do dokonywania wyborów i podejmowania decyzji w zgodzie z wartościami i priorytetami podopiecznego; • Skupiać się na korzyściach podopiecznego; • Doceniać i świętować sukcesy; • Pomagać przetrwać kryzysy.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Planowanie i organizowanie pracy własnej oraz podopiecznego

Kompetencja zawodowa Kz2: Planowanie i organizowanie pracy własnej oraz podopiecznego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z3, Z4, Z5, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z3 Planowanie działań i ustalanie harmonogramu pracy

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady ustalania celów; • Metody planowania efektywnych działań; • Zasady wyznaczania priorytetów; • Podstawy racjonalizacji działań; • Zasady optymalnego zarządzania czasem i potencjałem; • Zasady prawidłowego i optymalnego ustalania harmonogramu realizacji zadań zgodnie z BHP. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaplanować działania zgodnie z ustalonymi priorytetami; • Efektywnie zarządzać czasem swoim i podopiecznego; • Planować działania długoterminowe i krótkoterminowe; • Reagować na nieoczekiwane zmiany; • Stosować plan naprawczy w razie nieprzewidzianych zmian;

	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować harmonogram realizacji zadań zgodny z zasadami BHP.
--	--

Z4 Organizowanie i kontrolowanie logistyki	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady efektywnej organizacji działań logistycznych; • Przepisy dotyczące bezpieczeństwa w zakresie organizacji transportu i organizacji imprez; • Zasady zapewnienia bezpieczeństwa i łączności pomiędzy uczestnikami projektu, wydarzenia; • Zasady tworzenia planu mobilności zgodnie z zasadami BHP. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planować i koordynować wszelkie działania logistyczne związane z pracą; • Planować, realizować, kontrolować sprawny i wydajny ekonomicznie przepływ osób i dóbr na etapie przygotowań do imprezy, projektu; • Zapewniać efektywny przepływ informacji pomiędzy uczestnikami wspólnych działań; • Sporządzać i koordynować optymalny dla podopiecznego plan mobilności.

Z5 Kierowanie pracą zespołową	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady zarządzania zasobami ludzkimi w aspekcie ekonomicznym i społecznym; • Zasady wdrażania członków zespołu do nowych zadań; • Zasady motywowania do współpracy i efektywnej pracy; • Etyczne metody pracy; • Sposoby diagnozowania kompetencji członków zespołu, w tym podopiecznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystywać zasoby ludzkie w planowaniu pracy i realizacji zadań w sposób optymalny; • Utrzymywać wysoki poziom sprawności zawodowej i psychofizycznej podopiecznych członków zespołu w długim okresie; • Wzorować się na dobrych praktykach; • Ewaluować swoją pracę i pracę artysty/zespołu; • Wprowadzać plany naprawcze wynikające z ewaluacji.

3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Zapewnianie ochrony prawnej interesów podopiecznego

Kompetencja zawodowa Kz3: Zapewnianie ochrony prawnej interesów podopiecznego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z6, Z7, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z6 Negocjowanie i przygotowywanie umów	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady i elementy rozmów negocjacyjnych; • Przepisy prawa regulujące zasady tworzenia umów cywilnoprawnych; • Wagę zapisów chroniących prawa i komfort pracy podopiecznego; • Zasady zachowania w sytuacjach problemowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nawiązywać kontakty i prowadzić rozmowy handlowe oraz prowadzić negocjacje; • Określać warunki brzegowe umów i działać na rzecz podopiecznego; • Zapewniać maksymalnie wysoki poziom i jakość rozmów negocjacyjnych; • Doprowadzać do podpisywania umów najbardziej korzystnych dla podopiecznego.

Z7 Zapewnianie ochrony praw autorskich	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Pojęcia i zasady ochrony praw autorskich w ich podstawowym zakresie; Ustawę o ochronie praw autorskich i pokrewnych; Zasady tworzenia umów i <u>kontraktów</u>⁷ z zachowaniem zasad ochrony praw autorskich. 	<ul style="list-style-type: none"> Wypełniać formularze rozliczeń dla <u>Związku Autorów i Kompozytorów Scenicznych (ZAIKS)</u>¹⁶, <u>Związku Artystów Wykonawców (STOART)</u>¹⁵ i innych organizacji chroniących prawa twórców i artystów; Tworzyć umowy z zapisami chroniącymi prawa autorskie podopiecznego; Tworzyć materiały promocyjne z zachowaniem praw autorskich podopiecznego i osób trzecich.

3.5. Kompetencja zawodowa Kz4: Kształtowanie wizerunku podopiecznego

Kompetencja zawodowa Kz4: Kształtowanie wizerunku podopiecznego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z8, Z9, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z8 Prowadzenie public relations podopiecznego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady skutecznej komunikacji w public relations; Zasady komunikacji społecznej i medialnej; Zasady obowiązujące na rynku reklam; Narzędzia wykorzystywane w promocji i reklamie; Zasady współpracy sponsorskiej; Środowisko branży artystycznej i kulturalnej; Zasady tworzenia komunikatów dla różnych mediów i do różnych odbiorców. 	<ul style="list-style-type: none"> Komunikować się w celu wywarcia wpływu na opinię społeczną; Wzmacniać sympatię i eliminować antypatię wobec osoby i działań podopiecznego; Przekazywać rzetelne informacje dbające o interes podopiecznego; Tworzyć informacje dostosowane do różnego typu odbiorców; Utrzymywać komunikację i współpracę z mediami; Pozyskiwać i utrzymywać kontakty ze sponsorami; Przygotowywać ofertę sponsorską; Zarządzać sytuacjami kryzysowymi; Tworzyć właściwą atmosferę pracy; Motywować i mobilizować podopiecznego do wykonania zaplanowanych działań; Przeprowadzać mediacje w sytuacjach trudnych; Przewidywać potencjalne zagrożenia; Zapobiegać konfliktom; Monitorować media pod kątem utrzymania dobrego wizerunku podopiecznego; Reagować szybko i adekwatnie do sytuacji.

Z9 Komunikowanie się i współpracowanie z mediami	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady prawidłowej pisowni i ortografii; Podstawy komunikacji społecznej; Środowisko i kontakty przedstawicieli mediów z branży artystycznej; 	<ul style="list-style-type: none"> Przygotowywać notatkę prasową; Inicjować wywiady i materiały prasowe; Autoryzować wypowiedzi; Przedstawiać swoje opinie w sposób zrozumiały;

<ul style="list-style-type: none"> • Zasady funkcjonowania komunikacji w mediach społecznościowych; • Różnice w sposobach funkcjonowania i oddziaływania środków masowego przekazu, którymi są: prasa, radio, telewizja i internet; • Zjawiska i trendy w bieżącym życiu kulturalnym i artystycznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizować i prowadzić konferencję prasową; • Podtrzymywać kontakty z przedstawicielami mediów; • Przygotowywać i rozsyłać informacje oraz materiały promocyjne za pomocą mediów tradycyjnych i elektronicznych.
---	---

3.6. Kompetencje społeczne

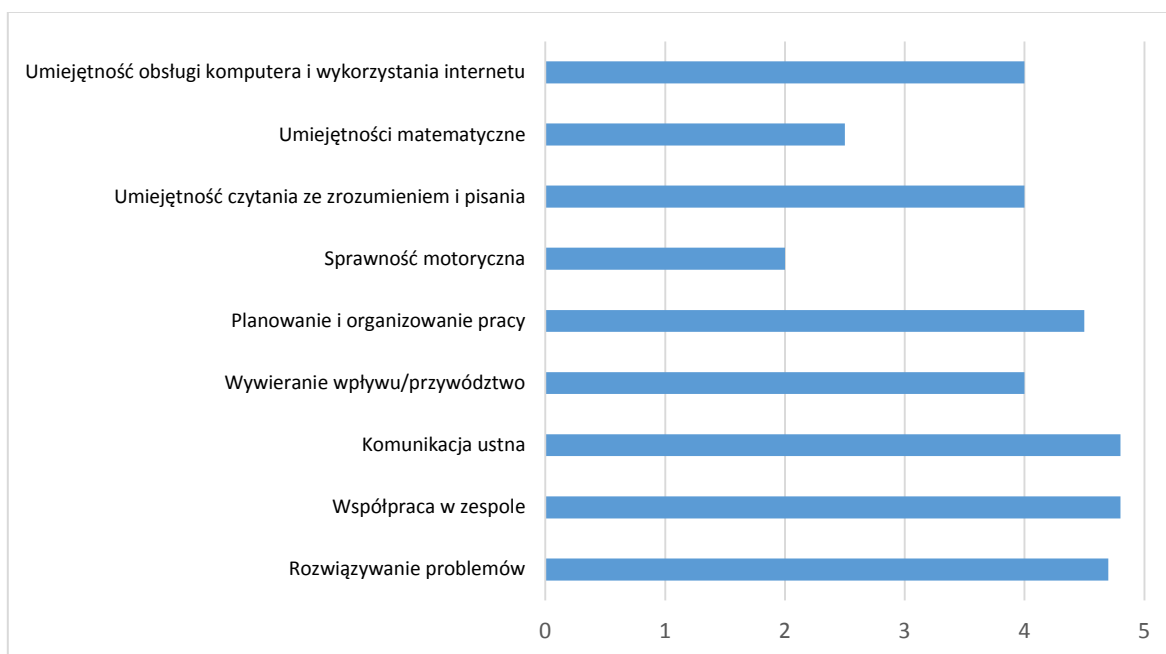
Pracownik w zawodzie **menedżer artystyczny** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Przestrzegania określonych w standardach etycznych i normach zawodowych zasad uczciwości, rzetelności, poufności, lojalności oraz zapobiegania konfliktom podczas wspierania podopiecznego w jego rozwoju zawodowym i osobistym.
- Przestrzegania tajemnicy zawodowej.
- Współpracowania z innymi osobami w realizacji zdań na rzecz podopiecznego twórcy lub artysty.
- Przyjmowania odpowiedzialności w zarządzaniu powierzonymi zasobami ludzkimi, finansowymi, informacyjnymi i rzeczowymi.
- Podejmowania mediacji w sytuacjach trudnych.
- Zarządzania zmianą i sytuacją kryzysową.
- Oceniania i korekty własnych postaw i zachowań, w tym ustawicznego rozwijania swoich kwalifikacji w zakresie wspierania podopiecznego w jego rozwoju zawodowym i osobistym.

3.7. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **menedżer artystyczny**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **menedżer artystyczny**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.8. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **menedżer artystyczny** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Menedżer artystyczny może prowadzić własną działalność gospodarczą, pracować w prywatnych firmach typu agencje artystyczne, castingowe⁴ lub eventowe oraz firmy fonograficzne, a także prowadzić impresariaty publicznych instytucji kultury, np. domów kultury, galerii, teatrów.

Nie ma obecnie (2018 r.) wiarygodnych danych pokazujących rzeczywistą skalę zapotrzebowania na pracowników w zawodzie menedżer artystyczny. Z publicznych wypowiedzi twórców i artystów wynika jednak, że na rynku pracy brakuje doświadczonych menedżerów, którzy mogliby wesprzeć rozwój ich kariery. Publiczne instytucje kultury także potrzebują wykwalifikowanej i doświadczonej kadry zarządzającej. W praktyce przeważa opcja samozatrudnienia, czyli prowadzenie własnej działalności gospodarczej.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**
<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu edukacji zawodowej w Polsce nie prowadzi się kształcenia w zawodzie **menedżera artystycznego**. Zawód ten nie wymaga posiadania formalnego wykształcenia czy uprawnień zawodowych. Istotne jest jednak wieloletnie doświadczenie w branży artystycznej i znajomość zagadnień z zakresu sztuki i kultury.

Zarówno publiczne, jak i niepubliczne uczelnie i szkoły wyższe oferują studia I (licencjackie) i II (magisterskie) stopnia oraz podyplomowe na kierunkach, których ukończenie może być pomocne w wykonywaniu zawodu, jak np.:

- kulturoznawstwo,
- projektowanie kultury,
- zarządzanie kulturą i mediami.

Szkolenie

Menedżer artystyczny może podjąć szkolenie w ramach różnych niepublicznych instytucji szkoleniowych.

Przykładowo, tematyka szkoleń może dotyczyć takich zagadnień, jak:

- warsztat praktyka – tworzenie kosztorysu i scenariusza eventu,
- współpraca z mediami.

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>
Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **menedżer artystyczny** waha się w granicach od 2100 zł do nawet 30000 zł brutto miesięcznie w zależności od aktywności artysty, którym się opiekuje oraz od jego dochodów.

Stawki wynagrodzenia uzależnione są m.in. od:

- miejsca wykonywania pracy (wielkość ośrodka jest z reguły skorelowana z poziomem wynagrodzenia),
- zakresu obowiązków oraz od tego, czy menedżer zarządza karierą jednego podopiecznego, czy też pracuje w firmie prywatnej lub publicznej instytucji kultury.

Stawki rynkowe ustalane są z reguły na podstawie cywilnoprawnych umów agencyjnych i oscylują w granicach od 10% do nawet 50% od uzyskanych zysków.

Należy wziąć pod uwagę, że umowy agencyjne mogą być rozliczane w określonym czasie (np. w cyklu comiesięcznym) lub też po zrealizowaniu projektu.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczepkach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **menedżer artystyczny** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w tym zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L) – pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą implantów lub aparatów słuchowych,
- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklkami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która nie wyklucza pracy przy komputerze, wymagane jest wówczas dostosowanie sprzętu komputerowego,
- z innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i in. – pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego oraz/lub jest zorganizowana jest w taki sposób, aby pracownik miał możliwość regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1191, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1983).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Gałuszka P.: Biznes muzyczny. Ekonomiczne i marketingowe aspekty fonografii. Placet, Warszawa 2009.
- Ilczuk D. (red.): Rynek pracy artystów i twórców w Polsce. Wydawnictwo Naukowe WSG, Bydgoszcz 2013.

- Krawczyk-Bryłka B., Geniusz-Stepnowska B.: Predyspozycje zawodowe artysty a cechy przedsiębiorcze, [w:] Przedsiębiorstwo we współczesnej gospodarce – teoria i praktyka. Nr 1. Politechnika Gdańska, Gdańsk 2013.
- Niewiarowski W.: Artysta u progu kariery zawodowej. Wydawnictwo Galaktyka, Łódź 2017.
- Pluszyńska A.: Menedżer artysty – kompetencje, obowiązki, relacje z twórcą. „Problemy Zarządzania”, nr 4/2013.
- Reformat B., Kwiecień A. (red.): Biznes w kulturze – kultura w biznesie. Nowoczesne technologie komunikacyjno-informacyjne. UE Katowice, Katowice 2018.
- Reformat B., Kwiecień A. (red.): Biznes w kulturze – kultura w biznesie. Kierunki rozwoju relacji jednostek z otoczeniem. UE Katowice, Katowice 2017.
- Reformat B.: Funkcje i znaczenie menedżerów w zarządzaniu jednostkami kultury w dobie kryzysu gospodarczego. „Studia ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach”, nr 256/2016.
- Witkowski, W.: Rozwijanie umiejętności przywódczych w profesji menedżera muzycznego. „Ogrody Nauk i Sztuk”, nr 6/2016.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Akademia Menedżerów Muzycznych: www.akademiamm.pl
- Barańska K. (2006), Zarządzanie dla wartości, czyli o odpowiedzialności menedżerów kultury słów kilka: <https://www.ejournals.ejournals.eu>
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Górski P. (AGH, 2011), Kształcenie menedżerów wobec zjawiska kryzysu. Perspektywa historyczna: <https://mbace.eu/api/files/view/61395.pdf>
- Halicz K. (2015), Dobry menedżer musi być pasjonatem: <http://kultura.gazeta.pl/kultura/1,114526,19369397,krzysztof-halicz-dobry-menadzer-musi-byc-pasjonatem-ale-powinien.html>
- Jadowska L. (2014), Prawa ręka gwiazd, czyli jak wygląda praca menedżera artystów: <https://gratka.pl/regiopraca/portal/rynek-pracy/zawody/prawa-reka-gwiazd-czyli-jak-wyglada-praca-menedzera-artystow>
- Jakubisiak J. (2018), Konferansjer kontra organizator – impresariat artystyczny: <https://oohmagazine.pl/10494,konferansjer-kontra-organizator-impresariat-artystyczny-%7C-jowita-jakubisiak.html>
- Kotowska M. (2011), Zawód menedżer – w blasku gwiazd: <https://www.kobieta.pl/artykul/zawod-menedzer-w-blasku-gwiazd>
- Kudeł R. (2010), Impresario musi być odporny na kaprysy gwiazd, choć przeszedł 2 zawały i ma 5 bypassów: <https://pomorska.pl/impresario-musi-byc-odporny-na-kaprysy-gwiazd-choc-przeszedl-2-zawaly-i-ma-5-bypassow/ar/10218198>
- Kwalifikacje i kompetencje istotne w zawodzie agent (impresario) – agent twórcy. Polski Instytut Sztuki Filmowej, 2017: https://www.pisf.pl/files/dokumenty/Raport_badanie_kompetencji_PISF_2017/32._AGENT_TWORCY.pdf
- Kwalifikacje i kompetencje istotne w zawodzie agent sprzedaży („impresario” producenta). Polski Instytut Sztuki Filmowej, 2017: https://www.pisf.pl/files/dokumenty/Raport_badanie_kompetencji_PISF_2017/35._AGENT_SPRZEDAY.pdf
- Kwalifikacje i kompetencje istotne w zawodzie manager kultury. Polski Instytut Sztuki Filmowej, 2017: https://www.pisf.pl/files/dokumenty/Raport_badanie_kompetencji_PISF_2017/42._MANAGER_KULTURY.pdf
- Majchrzak M. (2011), Zawód: menadżer gwiazd: <http://prestiztrojmiasto.pl/magazyn/17/ludzie/zawod-menadzer-gwiazd>

- Menedżer gwiazdy musi być dyplomatą (2011): <http://www.polskieradio.pl/10/485/Artykul/499738,Menedzer-gwiazdy-musi-byc-dyplomata>
- Pęczak M., Szostak A. (2004, nr 2445) Niańka-kasjer-powiernik: <https://archiwum.polityka.pl/art/nianka-kasjer-powiernik,394141.html>
- Piotrowicz P. (2010), Szału nie ma: <https://kultura.onet.pl/muzyka/gatunki/pop/szalu-nie-ma/y6j12h1>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Skolimowski J. (2010), Najgorszy zawód świata: <https://kultura.onet.pl/muzyka/gatunki/pop/najgorszy-zawod-swiata/81ly50e>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Związek Artystów Wykonawców STOART: www.stoart.org.pl
- Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych ZAiKS: www.zaiks.org.pl

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Artysta	Osoba wykonująca dzieło w sposób artystyczny, niekoniecznie będąca twórcą tego dzieła. Artystyczne wykonania są definiowane jako „działania aktorów, recytatorów, dyrygentów, instrumentalistów, wokalistów, tancerzy i mimów oraz innych osób w sposób twórczy przyczyniających się do powstania wykonania”.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19940240083 [dostęp: 31.10.2018]
2	Backstage (zaplecze)	Oznacza tylne pomieszczenia za sceną przeznaczoną do prezentacji artystycznych wykonań, takie jak: kieszenie sceniczne, kulisy, garderoby, rampa sceniczna itp.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.wordreference.com/enpl/backstage [dostęp: 31.10.2018]

3	Booking manager (Menedżer rezerwacji)	Menedżer zajmujący się planowaniem koncertów i innego rodzaju wydarzeń z udziałem podopiecznego. Głównym jego zadaniem jest układanie terminarza i logistyki spotkań oraz projektów i podpisywanie umów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.linguee.pl/angielski-polski/t%C5%82umaczenie/booking+manager.html [dostęp: 31.10.2018]
4	Casting	Słowo z języka angielskiego oznaczające spotkanie w celu zaangażowania do filmu, teatru, radia lub reklamy aktora, modela, prezentera.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/casting.html [dostęp: 31.10.2018]
5	Event	Zorganizowane wydarzenie służące jakiemuś celowi, łączące zwykle elementy zabawy, rekreacji i nauki, mające opracowany program, angażujące wykonawców, sponsorów, patronów, media itp.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://dobryslownik.pl/slowo/event/218491 [dostęp: 31.10.2018]
6	Event manager	Menedżer zajmujący się planowaniem i organizowaniem eventów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://nowymarketing.pl/a/11079,zawod-event-manager-kariera-w-marketingu [dostęp: 31.10.2018]
7	Kontrakt	Umowa, głównie handlowa, zawarta na piśmie między stronami; np. zatrudnienie menedżera artystycznego na mocy takiej umowy określającej zasady współpracy i wynagrodzenia oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/kontrakt.html [dostęp: 31.10.2018]
8	Personal manager	Menedżer zajmujący się całokształtem działań skupionych wokół osoby podopiecznego lub podopiecznych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Pluszyńska A.: Menedżer artysty – kompetencje, obowiązki, relacje z twórcą. „Problemy Zarządzania”, nr 4/2013
9	Podopieczny	Twórca, twórca-artysta, artysta lub grupa/ zespół artystów, na rzecz których i z którymi współpracuje menedżer.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pl/podopieczny [dostęp: 31.10.2018]
10	Product manager (Menedżer produktu)	Kreuje produkt spełniający potrzeby i preferencje klientów, oraz zarządza cyklem życia produktu. W branży artystycznej odpowiedzialny jest za promocję i sprzedaż twórczości (konkretnego produktu typu: płyta, koncert, spektakl itp.).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.praca.egospodarka.pl/121671,Product-Manager-menedzer-produktu,1,114,1.html [dostęp: 31.10.2018]
11	Public Relations (Relacje Publiczne)	Część działalności organizacji lub firmy polegająca na tworzeniu i utrzymywaniu jej pozytywnego wizerunku na zewnątrz; też: ten wizerunek.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/public%20relations.html [dostęp: 31.10.2018]
12	Road manager (Menedżer transportu)	Menedżer zajmujący się logistyką i organizacją koncertów, spektakli, tras koncertowych. Odpowiada za zapewnienie komfortu pracy podopiecznego, egzekwuje warunki umowy w kwestiach technicznych (wymaganie sprzętowe potrzebne do realizacji koncertu czy innego wydarzenia) i logistycznych (noclegi, catering, garderoby).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.forbes.pl/pierwszy-milion/menedzer-zespołu-muzycznego-jaka-to-praca/5w8hmg6 [dostęp: 31.10.2018]

13	Twórca	Domniemywa się, że twórcą jest osoba, której nazwisko w tym charakterze uwidoczniiono na egzemplarzach utworu lub której autorstwo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek inny sposób związany z rozpowszechnianiem utworu.	http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19940240083 [dostęp: 31.10.2018]
14	Zarządzanie ryzykiem	Jest to podejmowanie decyzji i realizacja działań prowadzących do osiągnięcia przez podmiot akceptowalnego poziomu ryzyka. W praktyce zarządzanie ryzykiem utożsamiane jest z procesami diagnozy i sterowania ryzykiem, których celem jest intencjonalne zapewnienie stabilnych wyników finansowych oraz stworzenie uwarunkowań dalszego rozwoju.	https://mfiles.pl/pl/index.php/Zarz%C4%85dzanie_ryzykiem [dostęp: 31.10.2018]
15	Związek Artystów Wykonawców STOART	Powstał z inicjatywy stowarzyszeń: Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków, Polskiego Stowarzyszenia Jazzowego (PSJ), Stowarzyszenia Muzyków Rozrywkowych w Polsce. Zapewnia ochronę artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno-muzycznych w krajach europejskich.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: www.stoart.org.pl [dostęp: 31.10.2018]
16	Związek Autorów i Kompozytorów Sceniczych ZAiKS	Zajmuje się zrzeszaniem autorów w celu reprezentowania ich interesów związanych z ochroną praw autorskich.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: www.zaiks.org.pl [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.